

SÁRKOLLEKTÍVA EGYESÜLET

Even though the team of Sárkollektíva, or the Mud Collective, has been active carrying out research and organizing camps since 2015, it was not registered as an official association until 2017. Their stated objective is "developing the domestic building culture through education." Working toward their goals, they experiment with natural building materials for a wide range of traditional and modern applications. In addition to exploring folk architecture, they are primarily engaged in researching, promoting and passing on knowledge related to these materials. Last year, knowledge-sharing community programs, such as building camps and training courses, were at the heart of their activity.

ÖSSZEFOGLALÓ A 2018-AS ÉVRŐL

Radev Gergő

A Sárkollektíva csapata ugyan már 2015-től tevékenykedett – kutatott, táborokat szervezett –, hivatalos egyesületté csak 2017-ben alakult. Szervezetünk fő célja „a hazai építéskultúra fejlesztése”, méghozzá az „oktatás által”. Számunkra ez a cél felöleli a természetes építőanyagokat és alkalmazhatóságukat, mind hagyományos, mind korszerű formákban. Népi építészeti gyökereink mellett elsősorban ezek kutatását, népszerűsítését, és a kapcsolódó ismeretek továbbadását vállaltuk. A tavalyi év gerincét tevékenységünkben a tudásmegosztó, közösségi programok (építőtáborok és képzések) kapták.

Az előző évek tapasztalatai alapján megkíséreltük hálózatosítani a rendszerünket, hogy a szervezéssel ne csak mi foglalkozunk. Fontosnak tartottuk, hogy életszerű, ne csak általunk eltervezett programok valósulhassanak meg. „Projektbörzénk” a projektszervezéssel foglalkozik, végigvezeti a leendő projektgazdákat a teljes szervezési folyamaton, kritikus pontokon, és egy segédletet ad a táborok átfogó előkészítéséhez. Igyekeztünk minél interaktívabbá tenni az alkalmat, melynek egy 1:1-es társasjáték lett az eredménye. A résztvevők egy hatalmas játéktáblán haladva ismerhetik meg az egyes állomásokat, a szükséges feltételeket és a lehetséges akadályokat. Az ily módon előkészített projekteket lehetett azután fejleszteni, előkészíteni. Személyes bemutatásukra hoztuk létre a táborbörzét, melyen igyekeztünk minél több nyári tanulási helyszínt és lehetőséget felvonultatni.

2018-ban is a Magyar Építőművészek Szövetségével és a Falufejlesztési Társasággal közösen, a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával szerveztük és valósítottuk meg a *Nagyapám Háza* Mester-inas képzéssorozatot, melynek keretében hat képzési helyszínt tudtunk létrehozni. Ezeket a táborokat mentoráltuk, a teljes szervezést azonban már nem mi végeztük. Így sokkal nehezebb volt egységesen és szakszerűen működni, de csapatunk kemény magja is elért abba a megtisztelő életkorba, amikor már nem lehet csak önkéntes munkát végezni. Ennélfogva

a táborok szervezését két-három fő végezte. Az oktatókat mi delegáltuk, minden egyébről a szervezők gondoskodtak. Májustól augusztusig hét tábor valósult meg a támogatásunkkal, melyen összesen hetvenhat inas vett részt. A résztvevők zöme építészhallgató volt, de akadtak vidéken élők, akik meg akarták tanulni vályogházuk szakszerű karbantartását – sőt, akadt vállalkozó szellemű építésvezető is. Mintanyomtatványok, egységesített munkavédelmi és táborvezetési anyagok, technológiai leírások készültek, melyekkel végül kialakult egy teljes rendszerünk, melynek alapján a jövőben egy elkötelezett projektgazda meg tudná szervezni saját táborát.

Nevezhetjük az előbbi fő tevékenységünknek, amely az év nagy részét igénybe vette. Ha pedig egy-egy tagunknak volt egy kis szabadideje, befektette azt a hazai építéskultúránk fejlesztésébe. Így például **Medvey Boldizsár Sárfigyelők** névre keresztelt műhelyt vezetett, melynek célja a nemzetközi kutatások eredményeinek megismerése és feldolgozása volt – természetesen a vályoghoz köthetően. **Bihari Ádám** koordinálta a *Nemzeti Szalon* (Mücsarnok) egyik termének berendezését – hagyományos népi építési rendszereinket bemutató –, melyet **Gáspár Jánossal** és **Tóth István**nal (Gömbölő) közösen építettek meg. Bemutattuk egy korábbi projektünket *Földtől-Falig* címmel (**Gyenis Tibor**)

a Ludwig Múzeumban. A kiállítást a csapattal közösen valósítottuk meg. Tartottunk előadást a borsodi, alternatívákat kereső energetikai műhely, valamint a XXI. Békési Népi Építészeti Tanácskozás alkalmával. Végül szeretném kiemelni a **REGIO EARTH**-re keresztelt közép-európai vályogépítészeti fesztivált, melyet először 2017-ben, Magyarországon rendeztünk meg. A fesztivál célja, hogy a természetes építőanyagokat kutató, alkalmazó szakemberek számára fórumot biztosítson a tapasztalatcseréhez, tudásmegosztáshoz.

Ezzel együtt a figyelmet a vidékre, a hely értékeire és erőforrásaira irányítja – bemutatja és népszerűsíti azokat. 2018-ban a rendezvényt a Temesvár melletti Buzad községbe szervezte meg testvérszervezetünk, a *TERRapia*. Hat országból tizenhárom szakkutató képviselte a vályoghoz kapcsolódó szakterületeket. 2019-ben Szerbiában, 2020-ban ismét Magyarországon kerül megrendezésre ez a szakmai fesztivál, melyet ajánlok az Olvasók figyelmébe.

Visszatekintve tartalmas és fordulatos évünk volt. Szeretném megragadni a lehetőséget, hogy megköszönjem a sok önkéntes munkát, türelmet és támogatást. Nemcsak a tanulni vágyók, hanem a hivatalos szakmai szervek részére is rendelkezésre állunk a továbbiakban, hogy ez a terület – a természetes építőanyagok környezettudatos alkalmazása – objektívebb, elfogadottabb és közzismertebb szegmense legyen a hazai építőiparnak.

✘ ✘ ✘